

Informační systém v Botanické zahradě Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně

Jakmile se spolu sejdou pracovníci botanických a zoologických zahrad nebo i muzeí, dostane se debata dříve či později i k použití informačních systémů v daném zařízení. Mám tím na mysli hlavně informační a výukové tabule, jmenovky, popisky, postery, nástěnky a vitríny, potom se řeč stočí k webovým stránkám, propagaci akcí, letákům, informačním a odborným publikacím, tištěným průvodcům pro návštěvníky a také k suvenýrům. Některá zahrada se může pochlubit i různými moderními, hlavně audiovizuálními expozicemi či podobnými vylepšeními, z nichž nejlepší je ale vždy živý odborný doprovod. Ráda bych seznámila čtenáře s informačním systémem, jaký využívá Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Nejprve trochu z historie.

Propagační materiály vydáváme v malém nákladu, protože brzy zastarávají, a tak jejich výrobní cena většinou výrazně převyšuje cenu prodejn.

Výrobu velkých tabulí zadáváme profesionálům. Pokud je to možné, orientujeme tabule severně, aby je co nejméně ničilo slunce. Když vandalové tabule nezničí je jejich životnost dlouhá. Tato je stará 8 let a je nepoškozená. Stejný systém používá i město Brno.

Součástí trvalého informačního systému v zahradě jsou dva hlavní typy cedulí vyráběné na zakázku.

Zahrada byla založena v roce 1922 profesorem botaniky Josefem Podpěrou a byla od počátku budována jako zahrada univerzitní. To znamená, že je určena k výuce, a to nejen vlastních studentů, ale je otevřena i dalším zájemcům o rostliny. Označování pěstovaných druhů jmenovkou je tedy nedílnou součástí jakékoli výsadby a pěstování a také základem celého informačního systému.

Typů jmenovek používaných v historii bylo opravdu hodně. Prakticky od vzniku zahrady až do roku 1998 se používaly jmenovky psané ručně. Nejprve se psalo štětcem a černou

barvou na kovové bíle natřené destičky různých velikostí, které se provrtaly a drátem věšely na stromy a keře, nebo se k nim přinýtovala noha a zapichovaly se do země. Životnost těchto jmenovek byla relativně velká a závisela na kvalitě použité barvy a vystavení jmenovky ke slunci. Některé významnější dřeviny byly označeny smaltovanou jmenovkou.

Asi od šedesátých let se psalo speciální tuší a redisperem na bílé plastové destičky, které se

vystříhovaly z velkých desek (ve formátu A4 je používají děti ve škole na modelování). Tyto destičky se zasunovaly do kovových černě natřených rámečků s přinýtovanou nohou a zapichovaly do země. Aby destička z rámečku nevypadla, musí se kovový rámeček k destičce minimálně v rozích přimáčknout kladivem. Životnost destiček a písma na slunci byla asi dva až tři roky, potom už jmenovky nebyly pěkné ani dobře čitelné, tuš vybledla, případně plast zežloutl a rozlámal se.

Jmenovka psaná redisperem tuší na plastovou destičku.

Kovové rámečky s nohou, do kterých se jmenovka zasunuje, se používají dodnes, i když vlastní jmenovky vyrábíme jinak. Rámečky s nohou se nechávají podle potřeb zahrady vyrobit v zámečnické dílně a svépomocně se natírají černou barvou. Očištění, oprava a natření rámečků s nohou se dělá při každé výměně jmenovky. Máme tři základní velikosti rámečků: 5 x 7 cm (jmenovky k rostlinám na zahradě a větším rostlinám ve skleníku cca 2400 kusů), 8 x 10 cm (jmenovky k rostlinám na záhonech botanického systému cca 1800 kusů), 10 x 15 cm (jmenovky označující název čeledi na záhonech botanického systému rostlin 85 kusů).

Od roku 1998 jsme začali postupně nahrazovat jmenovky psané ručně za jiné, které píšeme na počítači a zatavujeme do fólie, podobně jako se dělají občanské průkazy. Opět je vkládáme do původních kovových rámečků. V praxi to funguje tak, že pracovník obejde zahradu nebo její část, zapíše si na papír, které jmenovky je třeba vyměnit, a napíše je ručně na počítači do připravené tabulky daných rozměrů pro jmenovku. Tabulka vytištěná na papíře se rozstříhá na jednotlivé jmenovky, které se jednotlivě vkládají do fólie dané velikosti a zatavují laminovačkou.

Při laminování je nezbytné, aby velikost zatavovaného papíru byla menší než fólie, protože jinak se k papíru dostane voda a jmenovka je brzy zničená. Jistě si mnozí pamatují první legitimace zdravotního

Jmenovka psaná na počítači a zatavená do fólie.

Dvě velikosti fólií k zatavování jmenovek a vkládání papírové jmenovky před laminováním.

pojištění, které vydávala VZP. To byl papír zatavený do fólie bez okraje a legitimace měla brzy na okrajích tak zvané „oslí uši“, i když jsme ji nenamočili. Laminovací fólie na jmenovky jsou různých rozměrů, ale většinou je třeba je před vložením do rámečku ještě zastříhnout, a proto si musíme nechávat rezervu, abychom se nedostali až k papíru. Okolo papíru musí zůstat neporušená splepená fólie v šířce aspoň 2 mm nebo i více. Pokud si necháváme laminovat nějaké větší materiály profesionálně, například mapy, plakáty nebo postery, je nutné si vyžádat, aby kolem papíru zůstal okraj, jinak to většinou zalaminují bez okraje.

Tloušťku fólie si také můžeme zvolit. Pro venkovní použití je lepší silnější fólie, my používáme na jmenovky fólie silné

125 mikronů. Fólie rozměrů A4, které používáme k zatavování jiných papírů, fotografií, vylisovaných rostlin a podobně, mají tloušťku od 80 do 125 mikronů, podle toho k jakým účelům je potřebujeme. Pro dlouhodobé venkovní použití je vhodnější silná fólie, do skleníku, na nástěnky nebo pro krátkodobé venkovní použití stačí fólie slabá.

Náš nejmenší laminovací stroj a jmenovky vystřihané z papíru vložené do fólie. Po vložení do papírové kapsy projedou laminovačkou.

K laminování máme tři typy laminovacích strojů. Nejprve jsme pořídili malý stroj Pouchman 4, který je k laminování do šířky 10 cm. Ten je určen výhradně na jmenovky. Fólii je třeba před laminováním vložit do papírové kapsy, která se dodává se strojem. Jinak se fólie nalepí na horké válce, které jsou uvnitř laminovačky. Než se stroj nahřeje a je připraven k laminování, trvá to asi 5 minut a je nutné vkládat do něj jmenovky po jednom. Práce zabere

hodně času, je neefektivní a navíc stroj nemůže být zapnutý moc dlouho. Zatavení trvá asi půl minuty.

Následně jsme zakoupili stroj Pouchman 9 k laminování do šířky 25 cm, kterým se dají laminovat papíry do formátu A4. Můžeme za sebou poslat i několik papírů formátu A4 na výšku a zalaminovat je k sobě, i když spoj je vidět. I zde se musí používat papírová kapsa. Nahřátí stroje trvá 3-4 minuty. K laminování jmenovek je tato laminovačka lepší, protože do jedné papírové kapsy velikosti A4 dáme 4-9 jmenovek najednou, které se zataví za půl minuty. Větší množství jmenovek musíme mít

předem vložené do fólií, aby zapnutý stroj nestál bez práce, protože se zbytečně přehřívá. Je

K výrobě jmenovek používáme řezačku na papír (vlevo nahoře), tři typy laminovacích strojů (vpravo pod sebou) a ruční elektronickou tiskárnu (vlevo dole).

které se nerovnoměrně prohřívají.

Proto jsme pořídili novou laminovačku GMP Pouch Laminator Easyphoto-330 TC na stejný formát papíru, která má tu výhodu, že se nemusí fólie před laminováním vkládat do papírové kapsy. Je možné si u ní zvolit teplotu nahřívání podle tloušťky fólie a může se používat i k laminování za studena, což jsme zatím nevyužili. Zahřátí stroje trvá asi 8-10 minut a za půl minuty projede laminovačkou 4-8 jmenovek. Při delším jednorázovém používání se ale může stát, že jsou již válce přehřáté, fólie se zpeče a namotá na válec. U tohoto stroje je, na rozdíl od předchozích, možné od sebe válce mechanicky oddálit a silou namotanou fólii vytáhnout. To se nám ale podaří jen

U nejnovějšího typu laminovačky se nemusí používat papírová obálka.

Při laminování většího množství jmenovek je lepší vložit je do velké papírové kapsy a zatavit najednou.

také dobré si zakoupit několik náhradních papírových kapes, protože se nedají nahradit jiným papírem, kartonem nebo silnějšími papírovými deskami, které máme běžně k dispozici. Pokud použijeme nějakou vlastní papírovou kapsu, zalaminování se většinou dobře nepovede. Tento stroj jsme intenzivně a ke spokojenosti využívali asi 6 let, ale v poslední době se začaly při laminování pod fólií dělat bublinky, což znehodnocuje hlavně dokumenty větších rozměrů. Oprava již není možná, což je způsobeno opotřebením zataovacích válců,

u fólie větších rozměrů a jen někdy. Pokud se na válec namotá jmenovka menších rozměrů, nezbyvá, než stroj nechat odborně opravit, čímž ho máme na nějakou dobu vyřazen z provozu.

V naší zahradě si to už bez vlastní laminovačky nedovedeme představit. Velice rychle si vyrobíme nepromokavé jmenovky a cedule (směrovky, ceníky, značky, upozornění pro

návštěvníky) různých rozměrů, které používáme všestranně a jsou i dostatečně estetické. Nemusíme už používat různá provizorní nepěkná a neúčinná

řešení, kdy se papíry vkládají do kancelářských průsvitných desek a všelijak se balí do igelitu, aby ve venkovním prostoru vydržely aspoň pár dní čitelné.

Smaltovaná jmenovka.

Největší radost máme z nových smaltovaných jmenovek, které se vyrábějí ve smaltovně. Jsou krásné, i když drahé, a jejich životnost by měla být na stanovišti dlouhá, pokud je nějak mechanicky

nepoškodíme. Jmenovka je bílá a písmo černé, destička s nápisem o velikosti 10 x 12 cm je přiletovaná k noze o délce 40 cm. Destička je mírně nakloněná do vodorovné polohy, aby byla lépe čitelná ze stoje. Tyto jmenovky je nutné občas umýt (1-2 x do roka a raději na stanovišti, jelikož manipulace poškozuje křehký smalt), protože se na nich zachytává prach a jsou pak špatně čitelné. Prvních 80 smaltovaných jmenovek jsme pořídili ke stromům v roce 2005. Tyto jmenovky budeme každoročně doplňovat nejprve ke stromům a keřům, čeledím na záhonech botanického

systému rostlin a nakonec i k trvalkám, které jsou na svém místě řadu let. Rádi bychom takto označili minimálně stromy

a keře v celém areálu fakulty na Kotlářské. Vedle toho si ponecháme flexibilní systém jmenovek zatavovaných, které budeme nadále používat u ostatních druhů.

Kromě již zmiňovaných se vždy používal ještě další typ jmenovek, který je nezbytný stále, a to jsou jmenovky k výsevům, malým rostlinám nebo rostlinám v květináčích a nádobách. Jsou to různě velké a různě barevné obdélníkové plastové jmenovky na jednom konci zašpičatělé, na které se píše mastnou tužkou nebo fixem na fólie (fix může mít různé barvy). Některé druhy fixů vytvářejí až plastické písmo, které je velmi trvanlivé, ale

Jmenovky s nalepenou samolepkou se používají jak ve skleníku, tak i venku, například na střešní zahradě.

některé fixy na slunci neuvěřitelně rychle, i za 14 dní, vyblednou. Jmenovky psané

fixem se nedají umýt nebo vygumovat a použít znovu. Cena jmenovek je relativně velká, takže se běžně v zimě, kdy je na zahradě méně práce, čistí a používají opakovaně. Dříve se používaly stejné jmenovky z měkkého, které se někdy ještě natíralo na bílo, a psalo se na ně černou mastnou tužkou, která vydrží i na slunci roky.

V expozicích na tyto menší plastové jmenovky lepíme jméno rostliny natištěné na samolepící pásce. Pomocí malé elektronické ruční tiskárny Casio KL-1500, do které se vkládá samolepící páska, tiskneme potřebné jmenovky. Jejich životnost ve skleníku i venku je velká, až několik let, neodlepují se ani nebledne barva tisku. Páska do tiskárny je ale drahá a názvy se musejí psát ručně vždy znovu, protože nelze využít žádnou počítačovou databázi, i když tiskárna má nízkokapacitní paměť. Tiskárna je malým elektronickým psacím strojem, ze kterého se vysunuje samolepící páska. Délkou

Větší fólie používáme k zatavování fotografií a jiných písemností, které by jinak ve skleníku nebo na dešti dlouho nevydržely.

Zakoupit píchací jmenovky v obchodě je problém, většinou musíme objevit soukromého drobného.

Samolepka se dá nalepit i jinam, třeba na akvárium.

není jmenovka na pásce omezena a je možné psát i na dva řádky. Na více řádcích už by bylo písmo velice malé a špatně čitelné. Šířka pásky je 1,8 cm. Psaní diakritiky je možné, i když klávesnice není česká. Písmena s háčky a čárkami mají menší velikost, než ostatní. Je možné používat písmo tučné i kurzívu a tiskárna má i další možnosti. Barva pásky i písma může být různá, my používáme tradičně černé písmo na bílou pásku. Do tiskárny se nekupuje žádný toner, protože páska v kazetě je několikvrstevná. Barevná část se propíše na světlou a před výstupem z tiskárny se vrstvy od sebe oddělí. Na tyto jmenovky píšeme nejčastěji latinské jméno rostliny (rodové jméno velkými tiskacími písmeny, druhový přívlástek malými tiskacími písmeny) a autora. Pokud se to na jmenovku vejde, tak píšeme i latinsky čeleď, ve výjimečných případech české jméno rostliny, případně kultivar či jinou důležitou informaci. Používáme co největší tučné rovné písmo, protože je nejlépe čitelné z dálky a zabírá nejméně místa.

Co vlastně na zahradní jmenovky píšeme? Na největší, čeleďové jmenovky, které jsou umístěné na krajích záhonů systému rostlin, píšeme latinský název čeledi (velkými tiskacími písmeny) a pod to český název čeledi (malými tiskacími písmeny).

Na jmenovky u rostlin na záhonech botanického systému rostlin píšeme latinské jméno rostliny (rodové jméno velkými tiskacími písmeny na první řádek, druhový přívlástek malými tiskacími písmeny na druhý řádek), autora (malými tiskacími písmeny za druhový přívlástek, pokud se nevejde, tak netučně menším písmem na třetí řádek), české jméno rostliny (malými tiskacími písmeny na třetí, případně čtvrtý řádek). Na ostatní jmenovky u rostlin v zahradě píšeme kromě toho ještě latinský název čeledi na čtvrtý, případně pátý řádek.

Pokud je nutné uvádět i subspecie, kultivary a podobně, musíme buď něco z předchozího textu vynechat (např. české jméno) nebo písmo zmenšit či napsat netučně, aby se tam potřebný text vešel. Protože ale nejsme zaměřeni na zahradnické rostliny a máme hlavně druhy nešlechtěné, nebývá těchto případů mnoho. Při psaní používáme tučné rovné písmo, které se osvědčilo jako nejlépe čitelné na dálku, i když správnější by bylo psát latinská jména kurzívou. Latinské rodové jméno je většinou napsané větším písmem než ostatní text. Všeobecně používáme na každé jmenovce co největší typ písma, který ale musíme jmenovku od jmenovky přizpůsobovat délce textu. Méně je ale někdy více. Několikrát jsme již diskutovali o tom, zda je nutné uvádět autora, který druh popsal, ale nakonec jsme jej ponechali, aby se zbytečně neztrácela odborná informace.

Některé zahrady používají u jmenovek různé typy značek, které mají přibližovat, zda je rostlina jedovatá, léčivá, chráněná, užitková, jak ji pěstovat nebo z jakého biotopu či ze které oblasti pochází. Dříve jsme u jmenovek psaných ručně uváděli původ rostliny, ale nyní jsme od toho z prostorových důvodů upustili. Vracíme se k tomu opět u našich nejnovějších smaltovaných jmenovek. Ostatní značky nemají podle mého názoru pro odborníky význam a pro laiky

není jmenovka na pásce omezena a je možné psát i na dva řádky. Na více řádcích už by bylo písmo velice malé a špatně čitelné. Šířka pásky je 1,8 cm. Psaní diakritiky je možné, i když klávesnice není česká. Písmena s háčky a čárkami mají menší velikost, než ostatní. Je možné používat písmo tučné i kurzívu a tiskárna má i další možnosti. Barva pásky i písma může být různá, my používáme tradičně černé písmo na bílou pásku. Do tiskárny se nekupuje žádný toner, protože páska v kazetě je několikvrstevná. Barevná část se propíše na světlou a před výstupem z tiskárny se vrstvy od sebe oddělí. Na tyto jmenovky píšeme nejčastěji latinské jméno rostliny (rodové jméno

Jmenovka napsaná na samolepku se vysunuje a přesně se odstřihne vestavěným nožem.

U užitkových rostlin ve sklenicích používáme v poslední době barevně odlišné (oranžové) jmenovky a na nich je uveden poněkud podrobnější popis rostliny.

mohou být v některých případech nejednoznačné nebo zavádějící, případně i nebezpečné. Jestliže u hlaváčku jarního uvedeme, že se jedná o rostlinu léčivou, jedovatou, chráněnou a někdy se pěstuje na zahrádkách, je to sice všechno pravda, ale určitě je to informace dosti kusá, která si žádá bližší vysvětlení. Lidé mají totiž tendenci si z informací vybírat jen to, co potřebují, takže by jim mohlo uniknout, že i když je to rostlina léčivá, nemohou si z ní vařit čaj, případně pokud ji chtějí pěstovat na zahrádce, nesmějí si ji vykopat v přírodě.

V zimě jmenovky spí nebo pořádají společenské akce, při kterých vymýšlejí, jak nás budou příští rok zlobit..

Také použitá nomenklatura je věčně diskutovaný problém. Snažíme se vycházet z nejnovější dostupné literatury, i když se nedržíme jednoho pramene striktně. Domníváme se, že pro většinu našich návštěvníků je lepší používání starých známých názvů, především u veřejnosti známých druhů: *Adonis vernalis* – hlaváček jarní, *Anemone nemorosa* – sasanka hajní, *Agropyron repens* – pýr plazivý a podobně, případně uvádění názvů tak zvaných širokých druhů (sensu lato, s.lat.; agregát, agg.): *Taraxacum officinale* – smetánka lékařská, *Rubus fruticosus* – ostružiník křovitý, *Achillea millefolium* – řebříček lékařský. Neustálé změny jmen neoborníky (ale někdy i odborníky) spíše.

Naše druhy popisujeme nejčastěji podle Květeny ČR, případně Klíče ke květeně ČR, někdy použijeme i Dostálovu Novou květenu ČSSR, která je přece jen rozšířena o Slovensko,

V botanické zahradě je v současné době přes 4000 kovových jmenovek, z toho na systému rostlin 1800, tzn. neduplikovaných. Máme asi 200 jmenovek náhradních, které kolují při výměnách.

evropské druhy pojmenováváme podle Ehrendorferova Liste der Gefässpflanzen Mitteleuropas, případně Rothmalerovy Exkursionsflory. K určování stromů a keřů používáme Koblížkovy Jehličnaté a listnaté dřeviny našich parků a zahrad, Krüssmannův klíč nebo trojdílné dílo o dřevinách, občas Hiekeho Praktickou dendrologii. Na tropické a subtropické druhy máme Valíčkovy Užité rostliny tropů a subtropů a mnoho dalších cizích knih specializovaných na kaktusy, palmy, cykasy, orchideje, kapradiny. Pokud název nalezneme

v Zanderově Handwörterbuch der Pflanzennamen, většinou ho použijeme. Někdy použijeme ten, který se vyskytuje ve většině publikací a druh je pod tímto názvem známý nejčastěji. Platnost jména lze ověřit na stránkách IPNI www.ipni.org. Nejhorší je to s určováním a pojmenováváním zahradních rostlin, u kterých není znám původ, šlechtění a podobně. Stejně je to i s rostlinami z přírody, u nichž není znám původ, jsou sterilní a je možné je snadno zaměnit s podobným druhem nebo je někdo doveze z ciziny, nikdo je bezpečně nepozná a není dostupná dobrá srovnávací literatura. Jejich správným pojmenováním si nemůžeme být nikdy jisti.

Návštěvníkům se snažíme informace podávat různě, a k tomu využíváme a obměňujeme i informace na posterech, kterých máme osm, dvou typů. Jednak jsou to tři přenosné nástěnky z dřevovláknitého materiálu potažené hustou pytlou na kovových nohách o rozměrech 100 (šířka) x 140 (výška) cm, na které se přišpendlují papíry připínáčky. Jde to ztuha, ale dobře drží. Tyto nástěnky jsou vhodné do suchého prostředí, pokud máme materiály zatavené do fólie, lze je použít i do skleníku. Jsou to staré postery, mnohokrát opravované, které již byly na odpis, ale nakonec jsme si je ponechali, protože po zakoupení nových jsme zjistili, že to zase není ono.

Abychom měli stále co napravit, mohou návštěvníci psát připomínky do návštěvní knihy, ale pochvala také potěší. Vedle v misce jsou k dispozici vizitky s kontakty na BZ.

Dalších pět nových posterů je vyrobeno z plastu a je zasazeno do plastového rámu na kovových nohách. Výstavní plocha má rozměry 80 x 120 cm a materiály se na ní mohou buď lepit oboustrannou lepicí páskou nebo lepicí gumou, tzv. žvýkačkou. Oboje má své výhody a nevýhody. Dalo by se říci, že nevýhody převažují a jsme z těchto moderních nástěnek celkem zklamáni. Pokud nemáme papíry zatavené do fólie jsou většinou po odlepení (při lepení jak žvýkačkou tak páskou) ze zadu zničené nebo pomačkané. Některé typy oboustranných pásek lpí na plastu tak pevně, že je nelze odlepit, musí se oškrábat nožem, což poškodí plast. Žvýkačka zase

neudrží těžší váhu (větší zatavený papír) a navíc při změnách teplot, např. ve skleníku ve dne a v noci, se smršťuje a odlepuje se, takže materiály z posteru padají. Relativní výhodou je, že materiály připevněné na posteru lze ještě překrýt pevnou průhlednou plastovou fólií, která se zasadí do rámu. Tato fólie materiály k plastové desce poněkud přitlačuje a také je nemůže kdokoli jednoduše strhnout. Nevýhodou je, že při postřikání vodou ve sklenících se na fólii tvoří bílé skvrny a je potom špatně průhledná, nehledě na to, že čištění je pracné a ne vždy účinné. Oba typy posterů využíváme ve sklenících po celý rok, nejvíce při výstavách.

Důležité je si před pořízením dlouhodobě použitelných posterů rozmyslet, k čemu je vlastně budeme používat a zvážit různé možnosti. Menší poster je možná někdy lepší než velký a hlavně musí být umístěn tak, aby návštěvníci mohli poster prohlížet a číst ve stoje. Poster by měl začínat nejméně 50 cm nad zemí, tak vysoké by asi měly být nohy stojanu, a výška posteru by měla být max. 180 cm. Důležité je zvolit vhodnou velikost písma (Times New Roman, nadpisy 80 – 130, souvislý text 30 – 44), aby text mohli číst jak děti tak dospělí. A v tomto případě snad více než kdy jindy opět platí, že méně textu větších rozměrů čte více návštěvníků.

K vystavování drobných trojrozměrných exponátů máme dvě prosklené vitríny. Jedna je zabudovaná ve zdi, osvětlená a slouží k vystavení propagačních materiálů určených pro návštěvníky, odborných knížek, časopisů a podobných materiálů. Druhou používáme ke stálé výstavce koření, plodů a semen užitkových rostlin, případně při výstavách. Tato vitrína je celoskleněná na kolečkách. Je vyrobena z několikavrstevného bezpečnostního skla a je uzamykatelná.

Plastový poster potažený matnou průhlednou fólií by se neměl na slunci lesknout.

Celoskleněná vitrína se může díky kolečkům posunovat na různá místa ve sklenících.

Ve sklenících máme několik kusů směrovek vyrobených z několikvrstevného plastu, kde písmo je ryté - gravírované. Cedule se vyrábějí na zakázku a je možné si vybrat jakoukoli velikost, typ písma a barvu podkladu i písma. Materiál má vysokou životnost. Některé zahrady mají většinu jmenovek vyrobených tímto způsobem. Buď si je nechávají dělat nebo mají svůj vlastní stroj na rytí jmenovek. Mě se osobně tyto jmenovky a cedule nelíbí, hlavně proto, že jsou z umělé hmoty. Nicméně ryté jmenovky mohou být i z kovu. Písmo se u nich většinou zvýrazňuje černou barvou, ale jmenovky bývají i tak po nějaké době špatně čitelné. Problém je v tomto případě také to, že kov není bílý a proto ani černé písmo není nikdy dost výrazné. Navíc zloději, kteří se specializují na kovy, by nám jmenovky asi brzy odnesli do sběru.

Rytá plastová směrovka má vysokou životnost.

Jednoduché naučné tabule ve sklenících.

Ve sklenících máme zcela jednoduché stojánky z ohnuté železné tyčoviny, které jsou v záhonech upevněny betonovou základnou. Jsou natřené černou barvou a na nich je zavěšena zalaminovaná tabule s odborným textem. Je to celkem velmi jednoduchý a levný způsob, jak vyrobit naučnou tabuli. Na zahradě se nám to ale neosvědčilo, protože kov začal brzy rezavět a zalaminované tabule mají také malou životnost.

Při výstavách používáme poutače zavěšené na plotě kolem zahrady. Jsou to tabule z plastu, na kterých je nápis ze samolepících písmen. Výrobu zadáváme profesionálům. Výhodou je to, že tabule se dá použít opakovaně, jelikož lze snadno vyměňovat písmena za nová, respektive se u každoročně opakovaných akcí vyměňuje jen datum. Největší, i když ne velké, náklady máme tedy s pořízením tabule, ale každoroční aktualizace je velmi levná.

Vpravo od vchodu je vývěsní skříňka.

Osvědčilo se nám rozdávat při výstavách lístečky s pozvánkou na příští výstavu. Vyrábíme si je na počítači a zahrada neodmítne při své výstavě dát naše pozvánky svým návštěvníkům k dispozici.

K vyvěšování krátkodobých informací používáme klasickou korkovou nástěnku umístěnou u pokladny ve sklenících a u vchodu do zahrady máme krytou

Korkovou nástěnku zakoupíme v papírnictví.

uzamykatelnou prosklenou skříňku – vývěsku. Zde jsou informace o otevírací době, výstavách a také je tu vyvěšen návštěvní řád. Veškeré informace zveřejňujeme také na webových stránkách, které si editujeme sami.

Od léta roku 2006 máme ve sklenících ozvučení dvou typů, které bylo pořízeno převážně z dotace Fondu rozvoje vysokých škol. Jednak při výstavách pouštíme autentické zvuky pralesa, které na Madagaskaru natočil kameraman Jiří Bálek a dále jsou ve sklenících

mluvící panely, které návštěvníkům poskytnou profesionální odborný výklad k jednotlivým expozicím v češtině a angličtině. Tento systém budeme postupně vylepšovat a rozšiřovat.